

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Petri Ridolphini J. C. Nobilis Cortonensis, Patritiiqve
Romani, Ac Protonotarii Apostolici, De ordine procedendi
in Iudiciis in Romana Curia Praxis Recentior**

Ridolfini, Pietro

Coloniae Agrippinae, 1680

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99137)

P E T R I
R I D O L P H I N I J . C .
N O B I L I S C O R T O N E N S I S ,
P A T R I T I I Q U E R O M A N I
D E O R D I N E P R O C E D E N D I I N I V D I C I I S
I N R O M A N A C V R I A

Praxis recentior.

P A R S P R I M A .

S V M M A R I V M P R A E F A T I O N I S .

- 1 **U**ldich, ac illius praxis origo antiquissima fuit à Deo.
2 Deus formavit Adam de limo terre in agro Damasceno.
3 Deus collocavit Adam in paradiso terrestri, & ad quid.
4 Deus praecepit Ada, ne de ligno scientia boni, & mali comederet.
5 Deus edificavit coenam in mulierem in adiutorium Ada.
6 Eva à Diabolo seducta, de ligno vetito comedit, & dedit Viro suo, qui etiam comedit.
7 Citatio est de iure divino uti à Deo inventa.
8 Processus contra Adam, & Evam, ac serpentem, ac sententia contra eos à Deo lata.
9 Deus ab initio mundi Iesum Christum ejus filium ex Maria Virgine nasciturum, declaravit verum Deum, & hominem.
10 Poena Ada, ac Vxori pro transgressione à Deo infligita.
11 Deus expulit Adam, unà cum uxore Eva de paradiso, ut operaretur terram.
12 Temporis plenitudine adveniente misit Deus Iesum Christum filium ejus, factum ex Virgine, ut mundum redimeret.
13 Christus est summus Pontifex secundum ordinem Melchisedech, & verus pastor bonus.
14 Christo Iesu data est omnis potestas in caelo, & in terra.
15 Christus Simonem Ioannis in primum Apostolum vocando Petrum appellavit, ejusque in terris Vicarium elegit.
16 Petrus Cephas, hoc est caput, primus, & summus Apostolorum, seu Papa, interpretatur.
17 Petrus fundamentum Ecclesiae desinitur.
18 Petrus dum sic à Domino vocatur, primus Papa constituitur.
19 Christus contrivit caput Diaboli.
20 Christus resurrexit à mortuis.
21 Christus Iesus iturus in Caelum, Petrum jam electum ejus Vicarium summum Pontificem creavit, illique, & per eum etiam ejus successoribus potestatem, ac jurisdictionem amplissimam concessit, & reliquit.
22 Ecclesia beatum Petrum in die Cathedra Iesu pastorem, ac Regem simul vocando canit.
23 Petrus per duodecim annos Antiochia, per viginti quinque annos Romae Ecclesiam gubernavit, ac demum Clementem sibi in Pontificatu successorem elegit.
24 Clemens libere cedendo Papatui, Linum, & deinde Cletum sibi praefari permisit, & sic quatuor summus pontifex fuit.
25 Sedes Petri sola stabilis est.

A

25 Papa

- 26 Papa recipit sanctitatem à sede Apostolica.
 27 Summi Pontifices unus post alium super beati Petri sedem & pontificatum erecti sederunt & num. 24. in fin.
 28 Papa dicitur, quia est Pastor pastorum, seu Pater patrum.
 29 Papa universalis Princeps pastorum à Constantino Imperatore appellatus est.
 30 Papa est Ordinarius Ordinariorum.
 31 Papa est Successor Petri.
 32 Papa dicitur pape, dictione admirativa, quasi admirabili.
 33 Papa est Dei Vicarius & Vicegerens in terra.
 34 Papa est Deus in terra.
 35 Papa omnes iudicat, & à nemine iudicatur.
 36 Papa iudicium Deus suo sine questione reservavit arbitrio.
 37 Papa amplissimam potestatem nemo restringere potest mortalium.
 38 Defectus potestatis in Papa non admittitur.
 39 Dubitare de Papa potestate nefas est.
 40 Papa potestatem sibi à Deo traditam sepe per se ipsum exercet.
 41 Legati, Patriarche, & omnes Prelati totius Orbis recipiunt potestatem, ac iurisdictionem à Papa.
 42 Legati, & Gubernatores status Ecclesiastici, & iudices urbis accipiunt iurisdictionem à Papa.
 43 A. C. habet à Papa facultatem ligandi, & coercendi per censuras, & ab illis solvendi, & ius reddendi in variis causis tam in urbe, quam in orbe.
 44 Cause civiles aut sunt executivæ, aut summaria, aut ordinaria.
 45 Hominum crescente malitia diversas leges promulgare, & iudiciorum genera invenire fuit necesse.
 46 Iudicium aut est executivum aut summarium, aut ordinarium.
 47 Ordo procedendi in causis civilibus in curia hisce temporibus in pluribus innovatus est.
 48 Hinc praxis hac recentior in lucem prodijt.

IN PRAXIM IVDICIARIAM

Prefatio.

- Praxis Iudiciariae est originem antiquissimam fuisse, & à iudicio exordium duxisse, nemo est qui nesciat. Deus optimus maximus etenim ab ipso mundi primordio iudicium, illiusque praxim instituit spec. in prom. 1. part. nu. 24. Maran. de ord. iud. part. 2. 3. num. 132. & seq. cum enim Adam primum hominem de limo terræ in agro Damasceno formasset, ut per Glos. in Assumptio. 5. filius in verb. non domicilium, ff. ad municip. & de incol. Oldrad. conf. 15. num. 2. Card. Tusc. 3. lit. A. concl. 173. collocavit eum in paradiso voluptatis, ut operaretur, & custodiret 4 illum, deditque ei Deus hanc legem, ut de omni

- ligno paradisi comedes, de ligno vero scientiæ boni, & mali ne comedes; in quo enim die comederis ex eo, morte morieris. Cum autem non esset bonum, hominem esse solum, & obdormisset, tulit Deus unam de costis ejus, & ædificans in mulierem, illam Adæ in matrimonium collocavit; Genes. c. 1. & c. 2. hac 5 ab antiquo serpente humani generis hoste seducta tulit de ligno verito, & comedit, c. serpens de penit. dist. 1. deditque viro suo, qui 7 etiam comedit; quare Deus et ius contra Adam redditurus post meridiem accessit, eumque citavit, dicens, ubies? & interrogatis 8 Ada, & Eva uxore, habitaque illorum confessione, quod de ligno verito comedisent, auditisque illorum defensionibus & exceptionibus, Adæ scilicet, quod mulier ei de ligno dedisset; mulieris vero, quod eam serpens decipisset, sic acitato procellu, contra omnes definitivam protulit sententiam, & singulis suas criminales penas afflictivas constituit; serpenti omnium malorum auctori eam inter 9 ceteras penas imposuit, scilicet inimicitias. et ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius, ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo ejus, Genes. cap. 3. in quibus verbis Deus Christum Jesum filium ejus ex immacolata Virgine nasciturum, verum Deum, & hominem, qui caput Diaboli contereret, non obscure declaravit index Biblic. in verb. Christus, Cajet. in Genes. cap. 3. ubi 10 noviss. Paul. post alios sanctus Leo Papa sermone secunda de Nativitate Domini. Adæ autem et inter alias eam penam constituit, ut in sudore vultus sui vesceretur pane suo, donec reverteretur in terram, de qua sumptus fuerat; Evæ vero, ut in dolore pareret, & sub viri potestate esset: quam quidem sententiam inappellabilem Deus debite executioni 11 demandavit, ac et Adam una cum uxore Eva de paradiso eiecit, ut operaretur terram, Genes. d. c. 3.
- 12 Cum autem venisset et plenitudo temporis, ut etiam contra serpentem sententia plenarie executioni in reliquis mandaretur, misit Deus filium suum factum ex muliere, hac sub lege, ut eos, qui sub lege erant, redimeret, ut adoptionem filiorum reciperemus, Apost. ad Galat. c. 4. n. 4. & seqq.
- 13 Et huic, et qui est omnium summus Pontifex secundum ordinem Melchisedech, & verus Pastor, qui animam suam posuit pro ovibus suis, Isaia cap. 40. num. 11. Matth. cap. 26. num. 30. & seq. Marc. cap. 14. num. 27. & seq. Ioan. cap. 10. num. 11. Apost. ad Hebr. c. 13. n. 20. 1. Petri c. 2. n. 25. data et est ab æterno Patre omnis potestas in celo, & in terra, Matth. cap. 28.
- 14 Igitur Christus Jesus Dei filius (ne post ejus ad æternum Patrem ascensum deesset in terris, qui eius loco Ecclesiam regeret. & omnes per sese, vel alios iudicaret) Simonem Joannis à Bethsaida Galileum primum de navi in Apostolum vocavit, eique à se petra imposuit nomen Petrus, Ioan. c. 1. n. 43. Marc. c. 1. n. 16. Luc. c. 6.

6. & n. 14. *Matth. c. 4. n. 18.* & c. 10. n. 2. *can. 1. 21.* dist. quem per consequens ejus in terris Vicarium designavit, & in Summum Sacerdotem
 16 elegit, d. c. 1. 21. dist. Petrus † namque Cephas, hoc est Caput, & Primus, ac Summus omnium Apostolorum (seu Papa) interpretatur, c. *Vigilius de primat. Eccl. Roman. Concil. vol. 1. c. ita Dominus 19. dist. c. Sacrosancta 22. dist. Vigil. Papa Epist. decret. 2. c. 7. Concil. vol. 2.* Qui inviolabilis
 17 petra † firmitate donatus fundamentum Ecclesie definitur, *Matth. c. 16. n. 17. & seqq. Beat. Clem. in Epist. 1. ad Iacob frat. Domin. S. Leo Papa epist. decret. 52. col. 2. & Epist. 87. in princ. Concil. vol. 2.* Deum sic à Domino vocatus primus Pa-
 18 pa, † seu Pontifex constituitur, *S. Anaclet. Papa epist. decret. 2. col. 5. Concil. vol. 1. c. in novo testamento 21. dist.*
 19 Postquam autem Christus † Dominus contrivit Diaboli caput, dum Diabolus ejus humanitati insidiando mortem procuravit, *Cajet. in*
 20 *Genes. c. 3. cum tertia † die, secundum scripturas,*
 21 surrexisset à mortuis, iturus in Caelum † ob id eundem Simonem Petrum jam antea electum ejus in terris Vicarium, Summum Pontificem, ac Pastorem omnium creavit, & reliquit, illique, qui eum præ ceteris diligebat, non uti Simoni, quo is nomine antea in seculo vocabatur, sed uti Petro, hoc est Principi Apostolorum, ac Pastorem, Summo Pontifici, & Papæ, & sic in illo, ac per illum etiam Successoribus illius amplissimam ligandi, atque solvendi, agnos, ovesque pascendi, ac regendi potestatem concessit, tradidit, & celestis simul, ac terreni Imperii iura commisit, *Matth. c. 16. n. 17. & seqq. Ioan. c. 20. n. 21. & seqq. & c. 21. n. 15. & seqq. c. solita de major. & obed. quanto de translat. Episc. c. ad Apostolica. §. nos itaque de re judic. in c. Bonifac. VIII. in extray. unam sanctam de major. & obed. c. ita Dominus 10. dist. c. omnes 22. dist. Maran. de ord. jud. par. 3. n. 70. & seqq. & n. 73. Caballin. ad Egidian. in proem. in ver. Ecclesia lib. 2. & c. 37. in ver. potestatis n. 2. & seqq. lib. 4. latè Anchar. cons. 40. n. 2. & seqq. quod latius comprobatur Campeg. de pot. Pap. c. 2. & seqq. c. 13. Proinde † Ecclesia sacrosancta in die Cathedræ ipsius beati Petri eum Pastorem, ac Regem simul vocando canit. Tunc Pastor ovium Princeps Apostolorum, tibi tradidit Deus claves Regni Caelorum
 22 Petrus verò cum per annos duodecim Antiochia, & per annos viginti quinque Romæ Ecclesiam rexisset, de proximo ejus martyrio à Deo edoctus, Clementem de Monte Cælio sibi in Summo Pontificatu successorem delegit, *Beat. Clem. d. Epist. 1. ad Iacob frat. Domin. princ. c. si Petrus, & c. unde ipse 8. q. 1. Card. Tusc. lit. E. concil. 57. n. 1.*
 23 Sed † Clemens, nè in exemplum traheretur, quod imposterum quis posset sibi in Pontificatu eligere successorem, libere cedendo Papatui primò Linum, & deinde Cletum, qui etiam Petri coadjutores fuerant, sibi præteriti permisit, adeo quòd quarto loco, & sic post Cletum Pontificatum gessit, c. si Petrus, & ibi glos. 8. q. 2. c. 2. ubi glos. in ver. videbantur de renunciat. in c. Platin. & alijs Hist. in tract. de vit. Pontific.*

- Card. Tusc. concl. 57. n. 1.* Unde disputat mundus an Clemens fuerit quartus, an secundus, *Glos. in d. c. si Petrus in verb. aut eligendi.* Et successivè alii Summi Pontifices unus post aliū n super ipsius beatissimi Principis Apolliniam Cathedram, seu Sedem (quæ † sola stabili est, *S. Leo 1. d. Epist. decret. 52. col. 2. Concil. vol. 2. a*
 25 qua † Papa claritatem, & sanctitatem recepit, c. non nos 40. dist. glos. in c. sic omnes in ver. Petri
 26 19. dist.) ad Summum Pontificatum, seu Papatum evecti sederunt, *Platin. Ciaccon. & alijs in tract. de vit. Pontif. Bullar. Roman. tom. 1. & seqq. Card. Tusc. d. concl. 57. c. alijs.*
 27 Summus igitur Pontifex † Romanus, qui etiam Papa, hoc est, Pastor Patrum, seu Pater Patrum vocatur, *glos. in proem. Clem. §. hac sanè in verb. Papa in fin. Abbat. Grac. in Synod. Later. consult. 2. col. 1. Concil. vol. 3. & universalis †*
 28 Princeps Pastorum appellatur à san. me. Constantino Imperatore in ejus divina Iussione ad
 29 Synod. Epist. Sedis antiq. Rome col. 2. Concil. vol. 3. est Ordinarius Ordinarios, c. si à Sede de
 30 preben. in c. Clem. 1. ut lit. pend. Rom. cons. 335. n. 7. & seqq. Verall. dec. 382. n. 3. part. 1. Rot. in Cortonen. Plebania 1. Iulij 1633. coram R. P. D. Gheslerio decif. 228. n. 2. par. 6. recent. & in la-
 31 nuen. Abbacia 14. Martij 1635. coram eodem decif. 28. n. 28. par. 7. recent. & † successor Petri, c. factus est Cornelius 7. q. 1. latè Camp. de potest. Pap. c. 14. ubi plura cumulat Gravar. ad Vest. in prax. lib.
 32 1. c. 1. n. 3. & dicitur † à Papæ dictione admirativa, quasi admirabilis, *glos. in d. proem. Clem. §. hac sanè in verb. Papa; Quia est † Dei Vicarius, & Vicelgerens in terris, c. 2. & c. 3. de translat. Episc. c. ad Apostolica. §. nos itaque de re judic. in c. Clem. 1. §. ideoque de Magist. Clem. 1. §. nos igitur, & ibi Card. de sent. excomm. glos. in d. proem. Clement. §. hac sanè in verb. Papa. Bart. in Extravag. ad reprimendum in vero per editum n. 5. Scacc. de appellat. c. 2. q. 8. n. 62.*
 33 Quintò Deus in terris, ut ait Bald. in l. fin. C. senten. rescind. non poss. Decan. c. 1. n. 15. de constit. Felin. in c. ego N. col. 2. vers. & ideo de iure jur. Card. Paris. cons. 5. n. 75. & cons. 68. n. 161. qui
 34 omnes † judicat, & à nemine judicatur, c. si Papa 40. dist. glos. in c. non liceat in verb. Papa 12. q. 2. Clar. in §. fin. q. 35. n. 3. cuius iudicium †
 35 Deus suo sine quaestione reservavit arbitrio, c. attorum 9. quæst. 3. cuius amplissimam potestatem † restringere nemo potest mortalium, *Rot. decif. 72. n. 9. par. 7. recent. in quo defectus*
 36 † potestatis non admittitur, *Rot. decif. 219. n. 2. & n. 6. par. 7. recent. cum omnia possit, Matth. c. 16. c. proposuit de concess. preben. c. cuncta per*
 37 mundum 9. quæst. 3. & de ejus † potestate dubitare nefas est, ac sacrilegium, c. si quis suadente Diabolo §. qui autem 17. q. 4. l. 2. C. de crimin. sacrileg. cum alijs, quos refert, & sequitur *Rot. decif. 220. n. 3. par. 7. recent. hanc † potestatem, ac jurisdictionem sibi à Deo traditam sæpè per seipsum exercet, c. per venerabilem. §. rationibus, qui sibi sint legit. c. venerabilem de elect. glos. in c. omnes in verb. Cælestis 22. dist. latè Castill. de Boyadill. in Polit. par. 1. l. 2. c. 17. num. 4. & 5. ubi alios cumulat sub lit. Q. & sub lit. A.*

- 41 Neque solum summus † Pontifex per se ipsum, sed etiam per alios jurisdictionem exercet, & diversis iudicibus concedit eandem tam in urbe, quam in orbe legatis sive natis, sive missis, sive de latere, c. 1. & c. 2. de offic. deleg. in 6. necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis & omnibus Prælati totius orbis, c. quamvis 2. 1. dist. Vest. in prax. lib. 1. c. 1. late Gonzal. super regul. Cancell. in §. 1. prooem. & legatis, † ac Gubernatoribus status Ecclesiastici, Sixt. IV. const. 1. sicut Clem. VII. const. 25. Onus, secundum antiq. impress. ac demum iudicibus Romanæ curiæ, de quibus late Vest. in prax. lib. 1. c. lib. 2.
- 43 Verum inter ceteros Romanæ curiæ † iudices, quibus summus Pontifex jurisdictionem contulit, unus est auditor R. C. Apostolicæ, cui ligandi, ac per censuras Ecclesiasticas coercendi, & ab illis solvendi, necnon in pluribus, ac diversis causarum generibus jus reddendi nedum in urbe, sed etiam in orbe, tam in civilibus, quam in criminalibus (non tamen in beneficialibus) potestatem, ac jurisdictionem concessit, Pius IV. const. 74. inter multiplices, in princ. secundum antiq. impress. prout casus, in

quibus ipse jus reddere potest, conspiciere licet in amplissimis facultatibus ei tributis post alios à Paulo V. const. 28. Eximia.

- 44 Civiles causæ omnes, quæ in hoc A. C. † & aliis urbis tribunalibus vertuntur, (nam de criminalibus in præsentia agere non intendimus) aut sunt executivæ, aut summariæ, aut ordinariæ, licet enim post iudicii originem, & postquam homo factus est, ut supra incola terræ, cum hominibus excreverit etiam hominum
- 45 malitia † & ob id, humanis necessitatibus sic exigentibus ut unusquisque honeste viveret, alterum non læderet, & jus suum unicuique tribueret, quæ sunt tria juris præcepta, §. juris præcepta, Inst. de iust. & iur. diversas leges promulgare, diversæque iudiciorum genera adinvenire
- 46 operæ pretium fuerit, nihilominus † omnia ad hæc tria potissimum referuntur, nam iudicium aut est executivum, aut summarium, aut ordinarium.
- 47 Verum quoniam † ordo procedendi in his civilibus causis in pluribus est innovatus, quomodo in eis † recentioribus hisce temporibus, & signanter coram A. C. procedatur, ut infra indicare junioribus non ingratum fore existimavi.

